

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1223

Vragen van het lid **Braakhuis** (GroenLinks) aan de minister van Financiën over *het bankproduct «Turks Fruit Deposito»* (ingezonden 16 december 2010).

Antwoord van minister **De Jager** (Financiën) (ontvangen 27 januari 2011).

Vraag 1 t/m 10

Bent u bekend met het bankproduct «Turks Fruit Deposito» van de Garantibank N.V.?¹

Deelt u de mening dat dit product van de Garantibank N.V. wellicht onterecht de indruk wekt dat het om een regulier spaarproduct gaat? Deelt u de mening dat de suggestie van 5,8% rente wellicht niet volledig in overeenstemming is met de werkelijkheid daar er ook kosten worden verrekend en deze afhankelijk is van de wisselkoers met de Turkse lira?

Kunt u aangeven welke instantie verantwoordelijk is voor het toezicht op dit specifieke bankproduct? Is er in het verleden door een toezichtinstantie beoordeeld of dit specifieke bankproduct aan de vereisten voldoet voor een regulier bankproduct?

Deelt u de mening dat het bankproduct «Turks Fruit Deposito» niet een spaar- maar beleggingsproduct is, daar een consument het risico draagt minder dan de inleg terug te krijgen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom geeft Garantibank N.V. dit volgens u weer als een spaarproduct?²

Kunt u bevestigen dat het product «Turks Fruit Deposito» van de Garantibank N.V. onder het Nederlandse depositogarantiestelsel valt, zoals dit vermeld wordt op de website?³

Deelt u de mening dat het onwenselijk is als het depositogarantiestelsel deze speculatie met Turkse lira's dekt? Deelt u de mening dat het onwenselijk is om dergelijke risicovolle producten te dekken vanuit het depositogarantiestelsel? Zo nee, waarom niet?

Bent u of de toezichthouder bekend met meerdere voorbeelden van dergelijke producten die gebaseerd zijn op een wisselkoers met een vreemde munt die onder het depositogarantiestelsel vallen?

Kunt u aangeven aan welke criteria een bankproduct moet voldoen om onder het Nederlandse depositogarantiestelsel te vallen?

¹ <http://www.garantibank.nl/sparen/turks-fruit-deposito>

² <https://www.garantibank.nl/sparen>

³ <https://www.garantibank.nl/sparen/vergelijk-spaarproducten>

Deelt u de mening dat dit bankproduct wellicht, als het al onder een garantiestelsel zou moeten vallen, onder het Turkse garantiestelsel zou moeten vallen, daar het hier gaat om sparen in lira's?

Bent u bereid stappen te ondernemen om ervoor te zorgen dat dergelijke speculaties niet meer door het depositogarantiestelsel gedekt worden? Zo nee, bent u bereid er in ieder geval voor te zorgen dat de Garantibank N.V. de berichtgeving omtrent dit product verbeterd of veranderd?

Antwoord 1 t/m 10

Het Turks Fruit Deposito van Garanti Bank N.V. is een zogenoemd deposito in vreemde valuta. Garanti Bank N.V. is een bank met een Nederlandse bankvergunning en staat als zodanig onder toezicht van de Nederlandsche Bank.

Veel banken bieden hun klanten de mogelijkheid om een deposito in vreemde valuta aan te houden. In algemene zin is een dergelijk deposito dus geen ongewoon product. Vaak kiezen consumenten doelbewust voor een deposito in vreemde valuta. Zo is denkbaar dat een consument die bijvoorbeeld volgend jaar een langere tijd in een ander land zal doorbrengen, nu alvast (een deel van) zijn tegoeden in de relevante valuta omzet en aanhoudt, om zo het wisselkoersrisico te mitigeren.

Het Turks Fruit Deposito bevat twee eigenschappen die ik wil toelichten. Allereerst is het een product met een depositokarakter, waarop een rentevergoeding van toepassing is. Een deposito is volgens artikel 1.1 van de Wet financieel toezicht onder meer «een tegoed dat wordt gevormd door op een rekening staande gelden of dat tijdelijk uit normale banktransacties voortvloeit, en dat een bank onder de toepasselijke wettelijke en contractuele voorwaarden dient terug te betalen...» Een deposito wordt in beginsel gedekt door het depositogarantiestelsel (DGS). De artikelen 18 t/m 29 van het Besluit bijzondere prudentiële maatregelen, beleggerscompensatie en depositogarantie Wft werken verder uit welke deposito's en depositohouders voor dekking onder het DGS in aanmerking komen.

Een tweede eigenschap is dat de uiteindelijke waarde – de uiteindelijke waarde in euro, niet de waarde in lira – afhankelijk is van (ontwikkelingen in) de wisselkoers Euro/ Lira. Op het moment van inleg wordt het tegoed in Euro omgezet in Turkse Lira. Aan het einde van de looptijd wordt het weer omgezet in Euro. (Dit laatste hoeft over het algemeen bij een vreemde valuta deposito niet zo te zijn, bijvoorbeeld wanneer een deposant doelbewust vreemde valuta aanhoudt om deze valuta op een later moment te gebruiken). Omdat de uiteindelijke waarde in Euro direct afhankelijk is van de wisselkoers, verliest de deposant een deel van zijn inleg plus rendement op het moment dat de koers van de Turkse Lira zich vanuit zijn perspectief gezien negatief ontwikkelt. Als de koers zich positief ontwikkelt voor de deposant, krijgt hij meer terug dan inleg plus rente.

Het is in algemene zin van belang dat de consument voldoende wordt voorgelicht over financiële risico's. Het is voor een consument niet altijd duidelijk of een product een spaarproduct is of een meer risicovol product. Een consument moet derhalve worden geïnformeerd over het feit dat er koersrisico in het Turks Fruit Deposito zit, zodat de consument daar bewust voor kan kiezen. Op de website geeft Garanti Bank o.a. met rekenvoorbeelden aan hoe het Turks Fruit Deposito werkt en dat de uiteindelijk waarde in Euro afhankelijk is van de wisselkoers.

De AFM is verantwoordelijk voor het toezicht op de informatieverstrekking over financiële producten, waaronder informatieverstrekking op de website. Als een consument daar niet goed over wordt geïnformeerd kan sprake zijn van onduidelijke of misleidende informatie en daar kan de AFM tegen optreden. De AFM heeft in de wetgevingsbrief van 18 oktober 2010 aangegeven dat het gebruiken van de term «sparen» voor beleggingsproducten onwenselijk is.

Zoals uitgelegd voldoet het Turks Fruit Deposito aan de definitie van een deposito en valt als zodanig onder het Nederlandse DGS. DNB is uitvoerder van het DGS, is verantwoordelijk voor de beoordeling of een product onder het DGS valt en ziet toe op correcte informatieverstrekking daarover. De kans op negatieve of positieve ontwikkelingen van de wisselkoers en daarmee van de uiteindelijke waarde in Euro van het deposito, wordt nadrukkelijk niet door het DGS gedekt. Voor het DGS is bij een eventueel faillissement van een bank alleen die uiteindelijke hoogte van het deposito in euro relevant. Of de

houder van het deposito verliezen heeft geleden of juist winsten heeft behaald als gevolg van schommelingen in de wisselkoers, neemt DNB bij het vaststellen van de aanspraak onder het DGS niet in overweging. Zo is ook omgegaan met deposito's in vreemde valuta die werden aangehouden bij de in 2005 in betalingsonmacht geraakte bank Van der Hoop (bij Icesave en DSB Bank waren er geen deposito's in vreemde valuta).

Tenslotte, inherent aan de Europese regelgeving in het algemeen en aan de Richtlijn inzake depositogarantiestelsels in het bijzonder, is dat deposito's aangehouden bij een bank vallen onder het DGS van het land waar deze bank haar vergunning heeft gekregen (dit sluit aan op het zogenoemde «home country control»-principe). In welke valuta een deposito wordt aangehouden is niet relevant voor de bepaling welk DGS van toepassing is.